

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEFONAS (312) 585-9500-1-2-3

Vol. LXXVIII Kaina 25c.

PENKTADIENIS — FRIDAY, LIEPA — JULY 6, 1984

Nr. 133

Aušra. Nr. 33(73)

Apie lietuvių padėtį Gudijoje

(Tęsinya)

Nuo pirmos kalnimo dienos kelė siaubą visa vadinamųjų „auklėjimo namų“ atmosfera. Indai nešvarūs. Buvo atvejų, kai prižiūrėtojai neleisdavo jų išplauti net karštu vandeniu. Muilo ir rankšluosčių kartais prisedavo laukti ištisą parą ir daugiau, nes tuos dalykus išduodavo tik viršininkas. Nebuvo jokių dezinfekavimo priemonių, nors sulauktytųjų tarpe pasitaikydavo sergančių venerinėmis ligomis. Per visą parą skambėdavo milicininkų-prižiūrėtojų bjauriausi keikimai ir koliojimai. Sunku būdavo juos atitraukti nuo kortų stalo ir prisiskauti vandenį, vaistų ar atidaryti langelį. Slykštu būdavo klausytis prižiūrėtojų kalbų su kameroje sėdinčiomis moterimis.

Į mano kamara būdavo daromi įsiveržimai. Nežinau, kieno paliepimą tuomet vykdė prižiūrėtojai, ypač J. Patroskij, kuris norėjo mane palaužti morališkai. Reikalavimas atiduoti jo glebui, jis lauzydavo man rankas, o kad nešauktiau — užčiaupdavo burną. Sakėsi galįs mane išprievartauti, ir apie tai niekas nesužino. Skundai dėl J. Patroskio grubaus ir amoralaus elgesio praslydavo pro viršininkų ausis, visiškai jam netrukdydami mėgautis tolimesniais mano kankinimais. Net rugpjūčio 5 d., kai, pablogėjus mano sveikatai, man buvo iškviestas gydytojas, Patroskis išdrįso, užlaužęs man rankas, išstumti mane iš kameros neva tvarkyti budinciojo kabineto. Dėl moralinės įtampos tuomet mane ištiko širdies smūgis, tačiau, vos man atsigavus, Patroskis tęsė savo sadistiškus išpuolius.

Taika Libane?

Beirutas. — Libane per praėjusius 10 metų yra buvęs daug karo paliaubų ir jos visada baigdavosi naujais karo veiksmams. Daug skeptikų mano, kad ir dabartinė taika bus trumpalaikė. Druzi, šijitai ir krikščionys antradienį pradėjo ištraukti iš Beirut aplinkinių savo sunkiuosius ginklus. Libano armijos 8,000 vyrų dalinys, sudarytas iš visų tautinių grupių, užėmė strategines pozicijas sostinėje. Šijitų Amal grupės kareiviai pasitraukė į pietinius priemiesčius, krikščionys suvežė tankus, raketų svaidytojus ir sunkvežimius į savo sandėlius šiauriniame Libane.

Armijos brigados: dvi pėstininkų, viena šarvuotųjų ir helikopterų batalijonas užėmė pozicijas prie miesto žaliuosios linijos, kuri skyrė krikščionių ir musulmonų rajonus. Miesto gyventojai sutiko kareivius su gėlimis ir viltimis, kad šį kartą atėjo taika. Pardutuovės pradėjo atidaryti duris. Nutarta atidaryti tarptautinį aerodromą, kuris uždarytas nuo vasario 6 d. Kalbama apie Beirut uosto atidarymą.

Libano premjeras kalba apie planuojamas reformas. Kovojusių grupių vadai su įtarimu stebi savo buvusius priešus, tačiau visi reiki

Rugpjūčio 17 d. iš Astravo atvyko tardytojas Bobrov. Jis mane supažindino su parengtinio tardymo medžiaga ir paėmė parašą, kad iškviesta atvyksiu į teismą. Rugpjūčio 18 d. buvau paleista namo.

Kai mane paleido, pareikalavau gražinti dokumentus, kurie turėjo būti prisiusti čia iš namų mano asmenybei patikrinti. Inspektorius tada pareiškė, kad jokie dokumentai jiems reikalingi nebuvo. Man negrąžino nei atimtų iš manęs knygų, nei užrašų knygučių, pagaliau — netgi buto raktų. Į namus šių dalykų man taip pat neprišuntė, ir parvykusi jų ten neradau. Neišdavė net pažymos, kad buvau sulaukta, todėl darbovietė man dabar grasina atleidimu iš darbo už pravaikštas.

Suprantama, man kyla visa eilė klausimų. Kreipiuosi į Jus, gerb. Prokurorė, prašydama juos teisingai išaiškinti:

Kokiais įstatymais remdamasis Astravo prokuroras iš manęs atėmė mano buto raktus ir iki šiol jų negrąžina? Kodėl mane atitraukė nuo darbo ir laikė areštuotą 25 dienas, nors mano asmenybė, darbo ir gyvenamoji vieta buvo išaiškinta per porą dienų?

Kodėl leidžiama „fiziškai ir morališkai žlugdyti, šmeižti ir prievartauti niekuo nekaltus žmones? Kodėl pateisinamos ir užtušojamos tokios tarybinio saugumo ir milicijos darbuotojų klaidos? Kodėl laužomi tarybiniai įstatymai ir pažeidžiamos elementarijosios žmogaus teisės, kodėl trypiamas žmogaus orumas net paties prokuroro ir kitų aukštųjų pareigūnų kojomis?

(Bus daugiau)

viltį, kad šaudymai pasibaigs ir taika sugrįš ne tik į Beirutą, bet ir į visą Libaną.

KGB nepagerbė buvusio prezidento

Paryžius. — Buvęs Izraelio prezidentas Ephraim Katzir papasakojo Prancūzijoje, kaip sovietų KGB su juo elgėsi Maskvoje. Jis atvyko į tarptautinį mokslininkų suvažiavimą, susitiko su vietiniais žydais. Jam Leningrade besiruošiant aplankyti vieną pažįstamą, Katzir buvo civilių saugumiečių suimtas. Jis buvo klausiamas apie kiekvieną žingsnį, kurį padarė Sovietų Sąjungoje. Saugumas apžiūrėjo žmonos rankinuką, kiekvieną smulkmeną, atidarė dėžutę su dovanomis, kurias viena Izraelio žydų šeima siuntė savo giminaičiui, gyvenančiam Leningrade. Kelias knygeles, jų tarpe Izraelio dainų rinkinį, tardytojai atėmė. Buvęs Izraelio prezidentas pasakė korespondentams, kad jis buvo giliai įžeistas sovietų valdininkų elgesiu, pusantrios valandos tardymu.

— Armenų teroristų organizacija ASALA paskelbė Prancūzijoje ir Italijoje, kad ji persekios Los Angeles olimpinuose žaidimuose Turkijos sportininkus.

Irano dvasinis vadas ajatola Khomeinis pasakė ilgą kalbą, kurioje atmetė taikos su Iraku siūlymus. Ajatola įsakė kovoti, kol bus sunaikintas jo asmeninis priešas, bedievis Irako prezidentas Hussein. Manoma, kad netrukus prasidės nauja Irano ofensyva, kurioje vėl bus tūkstančiai neparuoštų persų jaunuolių.

Bolivijos valdžia sutramdė samokslą

La Paz. — Bolivijos kairiųjų vyriausybei, kurioje yra ir komunistai, pavyko išlaikyti valdžią po nepavykusio karininkų samokslu praėjusią savaitę. Šeštadienį 5 val. ryto apie 60 kariškių ir policijos pareigūnų atvyko į prezidentūrą, ištraukė iš lovos miegančią prezidentą Hernan Siles Zuazo ir jį nežinia kur išvežė. Svarbiausią vaidmenį šiame sukilime turėjo rinktinis policijos dalinys, vadinami Leopardos, kurie kovoja su šalies narkotikų, daugiausia kokaino, pramonė.

Po 10 valandų be prezidento kariuomenė surado jį La Pazo mieste, tuščiame sandėlyje. Vyriausybė tuoj ėmė gaudyti kaltuosius. Pašalintas gynybos viceministeris gen. Mario Oxa ir generolas Guillermo Velez, kuris mėgo kritikuoti dabartinį kariuomenės vadą gen. Simon Sejas Tordova. Šis esąs įstikines kairysis. Iš kariuomenės tuoj buvo pašalinti pulk. Rolando Saravia, kurio policija dar nesuėmė; majoras Luis Ardaya, kuris yra tardomas ir leit. Celso Campos, kuris pasislėpė Venecuelos ambasadoje.

Bolivijos piliečių karininkų perversmai nėra naujiena. Per 159 Bolivijos nepriklausomybės metus, valdžia jėga buvo pakeista 80 kartų. Prezidentas Siles Zuazo buvo išrinktas 1980 m., tačiau kariuomenės vadai jam neleido tapti prezidentu ir jis pabėgė į Peru. Po dvejų metų karininkai, patekę į nepaprastus sunkumus, kuriuos dar padidino generalinis darbininkų streikas, patys pakvietė prezidentą sugrįžti ir valdyti Boliviją. Jis sugrįžo, sudarė keturių kairiųjų partijų, įskaitant komunistus, koaliciją ir pradėjo valdyti. Valdancios partijos neuzbaigė savo ginčų, buvo padaryti nemažai ekonominių klaidų, dar prisiėjo gamtos nelaimės, potvyniai vienoje krašto dalyje, sausros — kitoje. Pernai infliacija siekė 328 nuos., o šiomet gali pasiekti 2,000 nuos. Valstybės išdas ištuštėjo, užsienio bankai reikalauja gražinti 3.4 bil. dol. skolų.

Bolivija stovi ant bankroto bedugnės krašto. Nors gan stipri Bolivijos darbo unių federacija ir protestuoja dėl ekonominės padėties, jos vadovybė pasmerkė bandymą nuversti prezidentą ir paskelbė paramą konstitucinės tvarkos išlaikymui. Prezidentas liko pareigose, tačiau jo padėtis nepavydėtina.

Prezidentas apie sistemų skirtumus

Daytona Beach. — Prezidentas Reaganas trečiadienį savo kalboje palygino laisvąją Ameriką su geležinio kumščio diktatūromis. Niekas nemigruoja į Kubą, niekas nešoka per sieną į Rytų Berlyną, niekas neieško politinės globos Sovietų Sąjungoje, pasakė prezidentas. Tie, kurie siekia laisvės, ieško jos pas mus, pridėjo jis.

Orlando televizijos programoje korespondentas paklausė prezidentą apie pastoriaus Jacksono keliones ir bandymus išvaduoti kalinius. Prezidentas pasakė, kad jis daugiau iš Castro kalinių paleidimu, tačiau itaria, kad Kubos diktatorius turėjo politinius motyvus, o ne vien žmoniškumo principus. Jacksonas į Kubą nuvažiavo su 25 politinių kalinių sąrašu. Kuba iš to sąrašo paleido tik vieną kalinį. Prezidentas pareiškė pažiūrą, kad Jacksonui nereikėtų kištis į jautrius klausimus, kaip Sacharovų išlaisvinimą, nes dėl jų jau yra daromi tyliosios diplomatijos žygiai, kuriems galima pakenkti.

Mirė Lietuvos Baptistų vadovas

Pastorius Jonas Inkėnas, Lietuvos Baptistų vyresnysis, mirė 1983 m. spalio 10 d. Apie tai rašoma tarptautinio žurnalo Baptist World balandžio-birželio numeryje. Inkėnas studijavo Latvijoje ir Andoverio Newtono Teologinėje seminarijoje, Massachusetts valstijoje. Po karo jis buvo

TRUMPAI IŠ VISUR

— Izraelio karo laivai buvo sustabdyti Viduržemio jūroje perkėlus laivą iš Kipro salos į Beirutą. Laivas su 63 keleiviais buvo priverstas plaukti į Haifą. Čia devyni keleiviai buvo suimti, įtariamai kaip palestiniečiai teroristai. Vėliau Izraelis penkis perdavė Raudonajam Kryžiui ir jie pasiekė Beirutą. Kiti keturi dar tardomi.

— Sovietų 30 narių baletų grupė grįžo namo po gastrolių Japonijoje, tačiau vienas šokėjas Juri Aliješin pabėgo ir kreipėsi į JAV konsulatą Sapporo mieste, prašydamas politinės globos. Jis pasigenda Sovietų Sąjungoje artistinės laisvės.

— Sovietų ambasadorius Washingtono Dobyryninas pasikalbėjimui su prezidentu Reaganu ir sekretoriumi Shultzu, išvyko į Maskvą painformuoti vyriausybę.

— Buvęs paskutinis Pietų Vietnamo kariuomenės vadas gen. Lam van Phat, 63 m. po ilgų pastangų pabėgo iš Vietnamo ir atvyko į Singapūrą. Nedidėje valtyje jis su kitais 10 pabėgėlių buvo išgelbėtas britų prekinio laivo.

— Vakarų Vokietijos policija Frankfurte sugavo seniai ieškomą teroristų grupę, šešis vyrus ir vieną moterį. Rastas nemažas ginklų sandėlys. Keturi teroristai buvo Raudonosios Armijos veikėjai, vienas priklausė Baader-Meinhof grupei.

— Jungtinių Tautų gen. sekretorius Javier Perez de Cuellar pareiškė, kad jis netrukus susitiks su Palestiniečių Laisvinimo organizacijos pirmininku Arafatu. Susitikimas įvyks Šveicarijoje.

— Buvęs pasaulinis bokso čempionas, pats musulmonas Muhammad Ali pasmerkė išgarsėjusį juodųjų musulmonų vadą Louis Farrakhaną, kuris nesąs, tikras musulmonas, neatstovujas musulmonų pažiūroms. Didelę opoziciją sukėlė Farrakhano pareiškimai apie žydus ir jų „srutų griovio religiją“.

— Bulgarija atmetė JAV senato pareiškimą, kuriame Bulgarija vadinama teroriste šalimi. Tai esąs šmeižtas, pagrįstas melu dėl atentato prieš popiežių Joną Paulių II.

— Pensilvanijos teismas nubaudė abu tėvus po 10 dienų kalėjimo už tai, kad jų 9 metų sūnus praleido praėjusiais mokslo metais 43 dienas be mokyklos. Tėvai atsakinyje, kad vaikai nelaužtyto valstijos priverčiamąjo mokslo įstatymų, pasakė teisėjas.

— Bostono teismas nedavė leidimo universitetų profesoriams steigti profesinę sąjungą. Profesoriai nėra, pagal Amerikos darbo įstatymus, tikri darbininkai, jie daugiau esą menadžeriai, todėl neturį teisės steigti unių.

— Honduro valdžia nutarusi suvaržyti Nikaragvos sukilytų veiklą. Įsakyma uždaryti karo ligoninę ir karių treniravimo centrą.

— Istremtas į Sibirą, kur praleido 10 metų. Kadangi jam buvo uždrausta užsiimti religija Lietuvoje, paleistas į Sibiro darbo pastoriumi Latvijoje. Išėjęs į pensiją, Inkėnas gyveno Klaipėdoje. Jo laidotu vėse apsilankė ne tik baptistai, bet ir liuteronai, katalikai ir netikintieji.

Iranas pasirengęs pradėti puolimą

Washingtonas. — JAV gynybos departamento pareigūnai įsitikinę, kad šią ar ateinančią savaitę Iranas gali pradėti seniai laukiamą ofensyvą prieš Iraką. Pats Irano prezidentas Khomeini pasakė, kad islamo kareiviai pasirengę pulti ir laukia įsakymo. Spėjama, kad pietiniame fronte, netoli Irako Basros miesto, gali būti sukoncestruota apie pusę milijono Irano kareivių ir savanorių „islamo karžygių“. JAV gynybos sekretorius Caspar Weinberger pasakė, jog gan greitai įvyks baisiausi pėstininkų mūšiai, kurių pasaulis nematė nuo I Pasaulinio karo.

Pasaulio žinių agentūros jau senokai kalba apie Irano vyriausybės atsirusius nuomonių skirtumus. Pats Irano prezidentas Ali Khomeini ir premjeras Mir, Hussein Moussavi pasisakė prieš ofensyvą šiuo metu. Irakas žemės mūšiuose ir puolimuose prieš Persų įlankos laivus įrodė, kad jo aviacija moderni, ginkluota moderniausiomis Exocet raketomis, prieš kurias iraniečiai neturi gynybos priemonių. Iranui reikia tankų, trūksta amunicijos, dujokaukių, ginklų dalių. Iranas

Premija poetui Leonui Lėtui

Lietuvių Rašytojų draugijos 1983 m. lietuvių literatūros metinė premija paskirta poetui Leonui Lėtui už poezijos rinkinį „Trakas“. Premijos komisiją sudarė: dr. Violeta Kelertienė, dr. R. Šilbajoris ir dr. Živilė Bilaišytė. Premijos (2,000 dol.) mecenatas — Lietuvių Fondas. Jos įteikimas numatomas spalio 28 d. Jaunimo centre, Chicagoje.

Buvo sulaukę du diplomatus

Maskva. — Sovietų valdžia neleido JAV ambasadoriui Hartmanui pasakyti trumpos kalbos per Maskvos televiziją, kas buvo įprasta detantės laikais. Ambasadorius buvo įteikęs savo kalbos tekstą, tačiau gavo žinią, kad šiais metais jokių kalbų nebus.

Sovietų saugumas Maskvoje buvo sulaukęs du amerikiečių diplomatus ir juos išlaikė, nežiūrind jų protestų, dvi valandas. JAV ambasada įteikė Kremlui formalų protestą. Diplomatai buvo suimti gatvėje, kur jie kalbėjosi su sovietų piliete. Valstybės departamentas pareiškė, kad sovietų valdžia šitokiais veiksmais bando dar daugiau izoliuoti savo piliečius nuo kontaktų su užsieniečiais.

— Vietnamas išleido 69 „amerasian“ vaikų, kurių motinos vietnamietės, o tėvai — amerikiečiai, vykti per Tairusius suvaržyti Nikaragvos sukilytų veiklą. Jau atvyko 1,372 tokie vaikai ir 1,624 jų artimieji.

— Palestiniečių Laisvinimo organizacijos pirmininkas Arafatas paskelbė, kad pavyko suderinti PLO grupių pažiūrų skirtumus ir sudaryti vieningą vadovybę. Derybos Adene dalyvavo penkios palestiniečių grupės.

— Amerika nutarė atšaukti draudimą teikti ekonominę paramą Mozambikui. Draudimas buvo paskelbtas 1977 m.

daugiau turi tik eilinių kareivių. Kiekviename Irano mieste ir kaime vis didėja „islamo kankinių“ kapi, vis daugiau laidojama jaunų savanorių. Pamažu krinta Irano gyventojų moralė. Spaudoje vis daugiau žinių apie baumes dezertyrams ar karinės prievolės vengiantiems.

Vyriausias karo kurstytojas ir toliau liko ajatola Khomeinis. Jis pasakė liepos 1 d. ilgą, daugiau valandos kalbą be jokių užrašų. Kalboje ajatola kritikavo kaimynines arabų šalis, kurios padeda Irako prezidentui Saddamui Husseinui. Jis esąs žvėris, iš kurio padaryti žmogų neįmanoma. Ajatola kritikavo ir tas valstybes, kurios ragina Iraną derėtis. Tokie patarėjai yra arba ignorantai arba pasidavę Amerikai ir Sovietų Sąjungai, pasakė ajatola. Jis įspėjo vyriausybę, kurios eina prieš Iraną. Karo išplėtimassugriaus regiono vyriausybės, pagrasi- no Khomeinis.

Vakarų stebėtojai kalba, kad Iranas yra keblioje padėtyje. Jis negali nepradėti „lemiamos“ ofensyvės, tačiau žino, kad ją pradėjęs, bus skaudžiai sumuštas daug geriau ginkluoto Irako. Neabejojama, kad Iranas turi daugiau, patrankų mėsos“, prieš ją Irakas jau yra panaudojęs ir vėl gali panaudoti cheminius ginklus.

Straipsnis apie pabaltiečius

Savaitraščio „The National Review“ gegužės 4 d. numeryje išspausdintas Erik v. Kuehnelt-Leddihno straipsnis „The Baltic Nations' Struggle“ (Pabaltijo Tautų Kova). Jame rašoma, kad kaip ir Vokietijos „Demokratinės“ respublikos piliečiai, pabaltiečiai yra „darbštūs ir techniškai išugdę — dvi retos savybės Sovietų Sąjungoje“. Autoriaus nuomone, iš trijų Pabaltijo šalių, Lietuva turi geriausias ateities perspektyvas deka didesnio gimimų skaičiaus ir „nepaprasto lojalumo“ Katalikų Bažnyčiai. „Nepaisant tragiškos ir nereikalingos įtampos tarp lenkų ir lietuvių, lenkas popiežius daug reikią lietuviams. Jonas Paulius II žino Kremliaus veikimo būdą ir lietuvių vargus — kaip ir jų ilgą rezistencijos istoriją“.

Autorius cituoja istoriką H. W. V. Temperley, kuris 1924 m. rašė, kad „Pabaltijo šalių kovos už laisvę epas užims aukštą vietą tokių žygių pasaulio sąrašuose“. Pabaltijo valstybės „nebera nepriklausomos, bet praėjus beveik 44-iams metams po pirmojo Sovietų užėmimo, jos dar tebekovoja. Pabaltijo tautų epas anaipol nėra pasibaigęs“.

KALENDORIUS

Liepos 6 d.: Romulas, Marija Gor. Kutrimas, Ritonė.
Liepos 7 d.: Odonas, Edilburga, Sungailis, Skinitė.

ORAS

Saulė teka 5:22, leidžiasi 8:29.
Debesuota, su pragiedriais, gali lyti, temperatūra diena 82 l., naktį 69 l.

SPORTO APŽVALGA

LIETUVIŲ ŽIEMOS OLIMPIADA AUSTRALIJOJE

Ji įvyks š.m. rugpjūčio 4 d. Nenuilstamas darbas ir rūpestis suteikti tinkamas sporto sąlygas duoda gerus vaisius. Jau šešiolika metų australiečiai rengia alpinistines varžybas, slalomą ir didįjį slalomą, įvairiuose Australijos kalnuose su dideliu pasisekimu. Į varžybas atvyksta arti 100 slidininkų, kas negirdėta ir nematyta Amerikoje, nei per baltiečių varžybas.

Varžybos atkaklios, nes Sydneyje, Canberro, Melbourne klubai stipriausi kandidatai pakliūti į pirmą vietą. Šiais metais Melbourne žiemos sporto klubas „Neringa“ rengia šias varžybas. Australiečių lietuvių geras lygis nepripažinamas, nors lietuvių telkiniai ir nedideli.

Daug žadanti „Lituanicos“ ateitis — jaunučių komanda su vadovu Jonu Žukausku.

Futbolas Chicagoje

„LITUANICA“ — „SCHWABEN“ 2:1

Retai tenka džiaugtis laimėjimais prieš vokiečių komandą „Schwaben“. Kai „Lituanicos“ komanda laimi, išgirdęs apie tai, dažnas iš karto nė netiki — klausinėja papildomų paaiškinimų. Praėjusį trečiadienio vakarą, birželio 27 d., „Lituanica“ žaidė paskutinės pavasario rato rungtynes prieš „Schwaben“ ir jas užtikrintai laimėjo rezultatu 2:1.

Pirmąjį gražų įvartį įkrito „Lituanicos“ komandoje jau antrus metus žaidžiantis Punksko lietuvis, vardu Snab, kurio pavardės iš būrio susirinkusių pareigūnų niekas tiksliai nežinojo. Manau jis nesupyks, jei taip šį kartą ir paliksiu. Antrame puslaikyje Algis Krygeris išovė antrąjį. Po didelių pastangų rungtynės baigiantis, „Schwaben“ dar spėjo rezultatą sušvelninti 1:2. Nors rungtynės buvo savaitės viduryje, bet komandos vadovas R. Jenigas neturėjo sunkumų komandą sudaryti, nes joje yra arti 15 aplygtaus pajėgumo žaidėjų. Jei negalėtų žaisti vartininkas J. Putna, komandoje atsidarytų bedugnė. Laimėjimas prieš „Schwaben“ yra visos komandos didelio ryžtingumo išdava.

Pasibaigus pirmenybių pavasario ratui, būtų tikslu įdėti komandų užimtų vietų lentelę. Štai ji:

Lentelė

Vokiečių „Green-White“ — įvartiai 19:6, taškai 13;
2. Vokiečių „Ch. Kickers“ — įv. 10:9, tšk. 9;

nusirašyti eėjimus, kad būtų galima pakartoti žaidimą ir išnagrinėti padarytas klaidas. Gal ir gaila, kad retkarčiais nesurengiami USCF turnyrai, kas pritrauktų stipresnių šachmatininkų į klubą. Tačiau šis klubas yra daugiau pramoginio pobūdžio ir nariai atrodo patenkinti.

Ilgametis narys P. Salkauskas giria klubo įsteigėją R. Raciūtį, kuris ištikimai tarnauja klubui sekretoriaus pareigose. Nepavargę antys šachmatininkai yra: G. Janula, Kizlaitis, M. Mikutaitis, Rukuiža, T. Zakas — visi seni vilkai.

Andrius Kulikauskas

3. Lenkų „Eagles“ — įv. 12:9, tšk. 7;
4. Vokiečių „Schwaben“ — įv. 9:8, tšk. 7;
5. „Lituanica“ — Liths — įv. 9:10, tšk. 7;
6. čekų „Sparta“ — įv. 8:14, tšk. 5;
7. Miestas Wilmette — įv. 5:10, tšk. 3;
8. Skandinavų „Vikings“ — įv. 5:11, tšk. 3.

Kaip iš lentelės matyti, tik pirmąją vietą užėmė „Green-White“ komanda yra kiek daugiau išsimušusi ir priekį — tiek taškais, tiek įvartį santykiu. Tarp kitų komandų nedidelis skirtumas. Tąskus dažniausiai nulėmė nedidelis skirtumas. Tąskus dažniausiai nulėmė laimė, ne komandos žaidimas. O, tiesa, ir teisėjai. „Lituanicos“ komanda sunkiausias rungtynes turėjo prieš „Vikings“, bet laimėjo 3:1 ir lengviausias, mano nuomone, prieš „Kickers“ 1:1.

TRADICINIS „LITUANICOS“ TURNYRAS

Devintas metinis „Lituanicos“ futbolo turnyras — gegužinė įvyks liepos 21 d. Marquette Parko aikštėje. Turnyre dalyvaus vyrų grupėje 8 komandos: kroatų, Peoria „Kickers“, vokiečių „Real F.C.“, lenkų „Royal Wavel“, „Schwaben“, St. Joseph „Kickers“ ir „Vikings“. Vėteranų — Concordia, „Green-White“, „Vikings“ ir vokiečių „Rams“. Mergaičių: „Poets Pirannahs“, „Real F.C.“ ir „Silver Bullets“. Savaimė suprantama, kad dalyvaus ir pačių šeimininkų komandos. Turnyras prasidės 11 val. ryte. Finalinės rungtynės 6 val. vakare. Programai pajavairinti bus ugniagesių mašina, policijos šunų komanda ir „Jumping Jack“ vaikams. Nereikia nė sakyti, kad bus dešrų ir atsigavimui šio to.

Visi kviečiami. Nuobodžiauti nebus laiko. Taigi — ligi pasimatymo!

Futbolas svetur

PRANCŪZIJA EUROPOS FUTBOLU MEISTRAS

Prancūzijoje, pirmoje grupėje pasibaigus baigminio rato grupinėms rungtynėms, Europos kraštai susiskirstė: 1. Prancūzija, 2. Danija, 3. Belgija ir 4. Jugoslavija. Šių rungtynių pasekmės: Prancūzija-Danija 1-0, Belgija-Jugoslavija 2-0; Prancūzija-Belgija 5-0; Danija-Jugoslavija 5-0; Prancūzija-Jugoslavija 3-2 ir Danija-Belgija 3-2.

Antroje grupėje pasibaigus baigminio rato grupinėms rungtynėms Europos kraštai išsirikiavo: 1. Ispanija, 2. Portugalija, 3. V. Vokietija ir 4. Rumunija. Šių rungtynių pasekmės: V. Vokietija — Portugalija 0-0; Rumunija-Ispanija 1-1; V. Vokietija-Rumunija 1-1; V. Vokietija-Ispanija 0-1 ir Portugalija-Rumunija 1-0.

Pirmoje grupėje rungtynes pasižymėjo įvartį gausumu, o antroje — viskas vyko beveik vos per vieną kritišką įvartį...

Pirmosios dvi vietos (iš abiejų grupių), pateko į pusfinalines rungtynes. Taigi V. Vokietija (1972 ir 1980 Europos futbolo meistras) šį kartą neįstengė 0-0 įveikti baigminio rato naujokę Portugaliją. Vėliau, kad ir laimėjus prieš kitą baigminio rato naujokę Rumuniją 2-1, bet pralaimėjus (pirmą kartą per dešimt metų), Ispanijai 0-1 buvo išjungta iš tolimiesių varžybų. Dabar V. Vokietijoje ieškoma kaltininkų. Atrodo, kad bus pakeistas V. Vokietijos dabartinis rinktinės vadovas J. Derwall.

Pirmose pusfinalinėse šių varžybų šeimininkė ir favoritė Prancūzija, stebint 56,000 prancūzų žiūrovams, vos nepralaimėjo naujokai Portugalijai... Rungtynės reguliariu laiku baigėsi 1-1 ir tik šių rungtynių pratęsime (dėka 1983 m. geriausio Europos futbolo žaidėjo prancūzo Platini), Prancūzija įveikė Portugaliją 3-2 (119 minutėje) vieninteliu Platini įvartiu. Taigi, per visą 120 minučių žaidimo laiką (su pratėsimu) Prancūzija buvo įtempta nežinios, ar pateks į finalines rungtynes.

Šių rungtynių (pirmųjų pusfinalinių) herojai buvo ne vienas Platini, bet ir kitas prancūzas, iki šiol mažai žinomas kairysis Prancūzijos rinktinės kairysis gynėjas J. Domergue. Dėka jo įmuštų Portugalijai dviejų įvartčių, Prancūzija išlaikė lygiąsias, o vėliau, pratėsime Platini įkirsu įvartį, laimėjo. Du įvartčius prancūzams įkrito ir portugalas Jordao.

Dramatiškos buvo ir antrosios pusfinalinės rungtynės: Ispanija-Danija. Šiose rungtynėse pirmąjį įvartį ispanams įkrito danai, vadovaujami vokiečio Piontek, kurio šūkis: „Geriau mirti, bet nepasiduoti!“ — vyravo danų žaidėjų tarpe.

Antrąjį pusfinalinių rungtynėse Prancūzijoje, nors danai ir vedė vienu įvartčiu (7 min.), tačiau ispanų gynėjas Maceda (67 min.) rezultata išlygino. Šios rungtynės ir pratėsime baigėsi 1-1; Ispanija tik „vos per plauką“ laimėjo prieš mažąją Daniją po rungtynių pratėsimo baudų mušime 6-5...

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY (USPS-161000)

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, Dec. 26th, and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society. Second class postage paid at Chicago, IL.

Postmaster: Send address changes to Draugas 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Subscription Rates \$53.00 — Chicago, Cook County, Illinois and Canada. Elsewhere in the U.S.A. \$53.00. Foreign countries \$53.00.

Pasto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesuunciami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokestį, atžymima, iki kada yra užsimokėję.

DRAUGO prenumerata mokama iš ankato

	metams 1/2 metų 3 mėn.
Chicago ir Cook County	\$53.00 \$30.00 \$20.00
Kanadoje (U.S.A. dol.)	\$53.00 \$30.00 \$20.00
Užsienyje	\$53.00 \$30.00 \$20.00
Kitur — Amerikoje ...	\$53.00 \$30.00 \$20.00
Savaitinis (Šeštad. pried.)	\$30.00 \$19.00

- Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.
- Redakcija dirba kasdien nuo 8:30—4:00.

- Redakcija straipsnius taisy savo nuožūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatka. Skelbimų kainos prisiunčiamas gavus prašymą.

Taip į finalines rungtynes po sunkių kovų pateko Prancūzija prieš Ispaniją. Jas laimėjusi Prancūzija 2-0 tapo 1984 metų Europos futbolo meistru pirmą kartą...
V. Krikščianus

DR. KENNETH J. YERKES
DANTŲ GYDYTOJAS
Penšinkams nuolaida
2436 W. Lithuanian Plaza Court
Chicago, Illinois 60629
Tel. 925-8288
Valandos pagal susitarimą

Dr. Upendra C. Shah
Vidaus ligų specialistas
Diabeto, thyroid'o, impotencija ir kitų harmoninių negalavimų
2454 W. 71 St. Chicago
Tel. 778-5099
Val. pagal susitarimą.
24 val. „answering s.“ Tel. 242-3846

Dr. Peter T. Brazio ofisų perėmė
DR. VIJAY BAJAJ
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė vidaus ligos
2434 West 71st Street
Tel. HE 4-5849
Val.: pirm. ir penkt. 12-5; antr. ir ketv. 12-4-30; šešt. tik susitarus.

DR. K. G. BALUKAS
Akišerija ir moterų ligos
Ginekologinė Chirurgija
6449 So. Pulaski Road (Crawford Medical Building). Tel. LU 5-6446
Jei neatsiliepia, skambinti 374-8004
Priima ligonius pagal susitarimą

Dr. Ant. Rudoko kabineta perėmė
DR. EDMUND E. CIARA
OPTOMETRISTAS
2709 West 51st Street
Tel. — CR 6-2400
Val. pagal susitarimą pirm. ir ketv. 1-4 ir 7-9 antr., ir penkt. 10-4; šeštad. 10-3 val.

Ofs. 735-4477, Rez. 246-0067, arba 246-6581
DR. E. DECKYS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR EMOCINĖS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Tel. — 233-8553
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą

Ofiso tel. — 582-0221
DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
JOKS A
VAIKŲ LIGOS
6441 S. Pulaski Rd.
Valandos pagal susitarimą

Ofs. PO 7-6000, Rez. GA 3-7278
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Valandos pagal susitarimą

6132 S. Kedzie Ave. Chicago
WA 5-2670 arba 489-4441
DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGOS
KOSMETINĖ CHIRURGIJA
Valandos pagal susitarimą

Tel. Reliance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
Lietuvų gydytojas
3925 West 59th Street
Val.: pirm., antr., ketv. ir penkt. nuo 12-4 val. popiet ir 6-8 val. vak. Treč. ir šešt. uždaryta

DR. IRENA KYRAS
DANTŲ GYDYTOJA
2659 W. 59 St., Chicago
Tel. 476-2112
Valandos pagal susitarimą — Pirm., antr., treč., ketv. ir šeštad.

Tel. ofiso ir buto: OLYmpic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak. Išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

DR. IRENA KURAS
KŪDIKIŲ IR VAIKŲ LIGOS
SPECIALISTĖ
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st. Street
Ofiso tel. RE 7-1168;
Rezid. 385-4811

DR. EDMUNDAS VIZINAS
Specialybė — Vidaus ligų gydytojas
Kalbama lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. 585-7755

Ofs. tel. LU 5-0348; Rez. PR 9-5533
DR. FRANCIS MAZEIKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 12-4 o-8 antr., 12-6, penkt. 10-12, 1-6

DR. VILIUS MIKAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Family Medical Clinic
217 East 127 St., Lemont, Ill.
1 mylia į vakarus nuo Ateitininkų namų
Tel. 257-2265
Val. pagal susitarimą.

Namų 584-5527
DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINĖS LIGOS —
CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. 742-0255
Valandos pagal susitarimą

Tel. 282-4422
DR. ROMAS PETKUS
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
Chicago Eye Institute
4200 N. Central Ave.
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
8104 S. Roberts Road
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. 563-0700
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
(Kalba lietuviškai)
OPTOMETRISTAS
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir "Contact lenses"
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

Dr. Juozas Meškauskio ofisą perėmė
T. RAMA, M.D.
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2454 West 71st Street
(71-mos ir Campbell Ave. kampas)
Tel. 434-1818 ir 476-3344
Res. 852-0889
Val.: pirm., antr., ketv. ir penkt. 3 iki 7 v.p.p. Tik susitarus

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ PŪSLĖS IR
PROSTATO CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val.: antr. 1-4 p.p. ir ketv. 2-5 p.p. Šešt. pagal susitarimą.
Ofiso tel. 776-2880, rez. 448-5545

Ofiso tel. 434-2123, namų 460-7288
DR. V. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Pirm., antr., ketv. ir penkt. valandos pagal susitarimą

Ofs. tel. 586-3166; namų 381-3772
DR. PRIGYBIS ZILOBAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6745 West 63rd Street
Val. pirm., antr. ketv. ir penkt. 2-6; šeštadieniais pagal susitarimą

Marquette Parko šachmatininkai Valdis, Rukuiža, Cepelė ir kt., susimąstę prie lentų. Nuotr. J. Ulevičiaus

Kodėl Kantas nežinojo savo kilmės? NEIMANTA MĪSLĖ

Vienas skaitytojas mums rašo:
„Draugo“ vedamajame „Grižta Kantas į Lietuvą“ (nr. 124) m. dr. aiškina, kad pasaulinio garso filosofas I. Kantas buvęs lietuviškos kilmės. Tokia išvadą remia H. Mortenseno atrasti dokumentai, taip pat ir pavardės lietuviškumas.
Gal ir taip, tačiau jdomu, kad pats Imanuelis „nežinojo“ esąs lietuviu. Lietuvių enciklopedija (t. X, psl. 454) skelbia, jog 1797 m. spalio 13 d. Kantas rašęs laišką švedų vyskupui Lindblomui ir tame laiške tvirtinęs, kad jo senelis Hansas, gyvenęs ir miręs Tilžėje, iš tiesų buvo emigrantas iš Skotijos — vienas tų, kurie dideliais būriais 17 a. pabaigoje ar 18 a. pradžioje atsikraustė į Rytprūsius. Taigi, jei Hansas Kantas buvo kilęs iš Skotijos, jis negalėjo būti kilęs iš kokios nors Priekulės ar Kantvainių kaimo ir tuo pačiu negalėjo būti lietuvis.
Tad buvo ar nebuvo jo vaikaitis I. Kantas lietuvis?
P. Šimkus
P. Šimkaus iškeltoji problema jdomi — ir sunkiai sprendžiama. Aname savo vedamajame klausėme: „Koks lietuvis buvo I. Kantas?“ ir atsakėme: „Biologiniu požiūriu, bent iš tėvo pusės, beveik negincytinas“. Kodėl „beveik“? Ogi kaip tik dėl to laiško, kurį mini P. Šimkus. Tas laiškas ir yra vienintelis argumentas prieš Kanto lietuviškos kilmės tezę. Visi kiti duomenys kalba už tai, kad Kantas buvo ne skotas ir ne vokiečiai, o lietuvis.
Kodėl I. Kantas būtų radęs reikalo tvirtinti, kad jo senelis — emigrantas iš Skotijos? Čia yra įvairių spėjimų. Galbūt jis pamelavo. Tačiau tuo sunku tikėti — ir tai dėl dviejų priežasčių. Pirmiausia, I. Kantas, kaip žinome, daug rašė etikos klausimais. O vienas iš jo skelbtųjų etikos principų kaip tik buvo tas, kad meluoti visuomet yra nedora. Šia prasme kantiškasis melo pasmerkimas yra net griežtesnis negu katalikų dorovės moksle, kur numatoma tam tikrų aplinkybių, kada sąmoningas tiesos išskrypimas gali būti pateisinamas. Kanto kazuistikoj tokie aplinkybių nepreleidžiama. O antra, pagal visus amžininkų liudijimus, I. Kantas ne tik teorijoje, bet ir gyvenime buvęs labai tiesus ir sąžiningas žmogus. Tad būtų labai keista, jei jis šiuo atveju būtų sumelavęs.
O gal I. Kantas, gyvendamas vokiškoje aplinkoje, vis dėlto gėdijosi savo lietuviškosios kilmės, norėjo ją nuslėpti? Tuo irgi sunku patikėti, nes vos trejus metus po ano laiško vysk. Lindblomui jis sutiko parašyti įžanginį žodį pabrastoj Pirkalnio kaimo mokytojo, tikro lietuvi K. Milkaus parengtam Lietuvių-vokiečių ir Vokiečių-lietuvių kalbos žodynui. Jei būtų gėdijęsis lietuvių, ar būtų tokio darbo ėmęs? O kagi jis tame įvade rašė? Pasiskaitykite tą patį P. Šimkaus minimą L. E. straipinį. Ten sakoma, kad tame I. Kanto įvade, pavadintame „Vieno bičiulio priesaiva“, dėstomos štai kokios mintys:
„Lietuvių kalbos grožybės ir jos būdingi savitumai yra pakankama priežastis, dėl kurių ši kalba turi būti apsaugota ir naudojama tiek mokyklose, tiek bažnyčiose. Lietuviai yra labiau prisisunkę asmeniniam kilnumui, negu jų artimieji kaimynai. Lietuviai yra pratę kalbėtis su vyresniaisiais kaip su sau lygiais, nuosirdžiai ir paprastai. Jų elgsena yra pilna savarabos. Toliau Kantas iškelia lietuvių kalbos svarbą mokslui. Esą, lietuvių kalbos senumas ir svarumas turi didelę reikšmę lingvistikai, ypačiai senovės istorijai ir t. t.“
Ar šitai rašytų žmogus, savo širdyje nešiojąs kokį nors gėdos jausmą lietuviškumo atžvilgiu?
Kai Kantas rašė vysk. Lind-

EUROPIETIŠKOS NUOTRUPOS

K. BARONAS

Mūsų korespondentas Europoje

Prasidėjus vasaros atostogoms, milijonai vokiečių, labai dažnai pasiskolindami pinigų banke (kaimynai išvyko — kuo aš blogesnis!) įvairiomis susisiekimo priemonėmis pajudėjo į pietinę Europą, tačiau taip pat neužmiršdami savo tėvų gimtinės rytuose bei papiginta ekskursantams kaina — paslaptinę Aziją.
Kelionių biurai, prisidami katalogus, o ypač Bonnos užsienių reikalų ministerija, jau ankstyvą pavasarį įspėjo turistus laikytis kelių visos valstybės sienų peržengimo nustatytų taisyklių, kadaigi šiuo metu keli šimtai vokiečių dar nuo pereinamųjų metų vasaros randasi kalėjimuose. Jų pasiaikškinimai — nežinojau, kad negalima vežti ta prekė — vietos teismo organams atrodo per daug naivus, tas ir bausmės „kraunamos“ be jokių sentimentų. Vokiečių vyriausybės dėdamos pastangos savų tautiečių išlaisvinimui, dažniausiai palieka Sifozo darbu. Geriausias kelias — teismo organų pvz. Azijoje „patepimas“ stambia pinigų suma. Normaliai, po kelių dienų, sūnus ar dukra atsiranda Frankfurte aerodrome. Tokių priemonių imasi turtingi tėvai, nenorėdami dar giliau įklampyti savų vaikų, kadaigi narkomanai ar narkotikų kontrabandininkai Azijos kraštuose dažniausiai talpinami kartu su kriminalistais.
Tad, kaip minėjau, dar prieš atostogų pradžią užsienių reikalų ministerija įspėjo turistus vengti bet kokio ryšio su įvairiaspalviais gaivalais. Labai dažnai specialūs muitininkų šūnys narkotikus randa kurioje nors automašinoje dalyje, kad juos vėliau iš ten išimtų pirklių „genėsi“ nariai jau Vokietijoje. Pasiaikškinimas, kad automašina buvo duota pataisymui ir jos savininkas nieko nežino apie paslaptinę idėją kelių šimtų tūkst. vertės „prekė“, — dažniausiai policijos pareigūnų priimama už gerą pokštą.
Išėjami turistai nuo fotografavimo komunistiniuose kraštuose aerodromų, uostų, oficialių valstybinių pastatų, karinių įrengimų, tiltų ir t. t. Toks fotografas laikomas šnipu ir jam taikomos labai griežtos bausmės.
Griežtai baudžiamas nelegalus antikvitetų išvežimas, pvz. ikonų, įvežimas porografinių filmų ar žurnalų. Naudojimas ir įvežimas alkoholio islama kraštuose baudžiamas dažniausiai fizine bausme — diržo kirčiais. Tad

ir kelionių įstaigos bei užsienių reikalų ministerija visiemis turistams patarė iš anksto susisiekti su vokiečių muitine ir visus neaiškumus vietoje išsiaiškinti.

Vokiečių spauda nusiskundžia, kad paskutiniu metu Maskvoje labai pasunkėjo užsienio korespondentų darbo sąlygos. Nuolatinis „Mannheim Morgen“ atstovas Peter Seidlitz rašo, kad vokiečių televizijos korespondentas, pakviestas į vestuves, staiga milicijos buvo suimtas, kaip didžiausias triukšmadarys. Antras atvejis — amerikietis korespondentas, buvo pakviestas į užsienių reikalų ministeriją, duodant išpėjimą už „neteisingai“ siunčiamas žinias į JAV. Vokietis rašo, kad daugumas užsienio korespondentų atsaisako nuo bet kokio ryšio su SS-gos gyventojais, skirtingai galvojantių nuo komunistų partijos įsaky-
***

Buv. Prancūzijos diplomatas, šiandieninis Danijos karalienės Margaretos II vyras, savo 50-ties m. gyvenimo progą suteikė labai platų pasikalbėjimą spaudai, tačiau kartu pažymėdamas, kad jam sunkoka yra gyventi, kadaigi finansiniai jis nėra „savarankiškas“. Tiesa, jam pakanka iš karalienės kasos gaunamų pinigų, tačiau kelias, kuriuo kišenpinigiai patinkia jo banko s-ta, yra labai ir labai nedėkingas, kaip ir išmaldas. Nežinoma yra, kokią sumą Danijos karalienė perveda savo vyrui, tačiau parlamento paskirtas biudžetas rūmų išlaikymui siekia apie 3 mil. dol. Jo prašymas — truputį daugiau „lygybės“ su karalienės teiseis. Grafas Henri Andre Marie Jean de Laborde de Monpesat, susilaukė didelio atgarsio. Beveik visa „grąžioji“ lytis parlamente jo siūlymą griežtai atmetė. Dar toliau nuėjo vienas danų boulevardinis dienraštis, uždedamas „mūsų žymieji svečiai darbininkai“ antraštelę, kartu paskelbdamas karalienės vyrui piniginę rinkla-
***

va. Iš visos Danijos buvo surinkta... apie 30 kronų — 2,5 dol.
Tačiau, atrodo, kad jis yra mėgiamas Danijos gyventojų. Karalienė Margareta su savo vyrui susipažino Anglijoje,

jam ten einant Prancūzijos ambasadoje trečio sekr. pareigas. Šeima augina du sūnus: šešiolikametį Henriką ir 15-metį Joachimą.

Kiekvieną ankstyvą pavasarį netolimame Mannheim'e yra rengiama mugė, sutraukianti savaitės bėgyje apie 300-400 tūkst. lankytojų. Be įvairių vokiškų firmų savo skyrų paviljonuose turi prancūzai, garsindami savo vyną, olandai — sūrį, angilai — alų ir t. t.

Be abejo, mažesnius sk. su įvairiomis prekėmis turi ir „mažesni“ privatus prekybininkai, mėginami taip pat lankytojams įsiūlyti savo gaminius. Pereitais metais paprasčiau odinių rankinukų pardavėją įgraviruoti dukters vardą „Juratė“.
Siemot, lankydamas šaltaką pavasarį „Maimarkt“, pastebėjau, kad tas vertelga be rankinukų turėjo taip pat duona-
***

Yra dvi didelės senovinio padavimo tiesos, kurių nepažinti būtų klaida: pirma — šėtonas pirmas iš angelų norėjo nuverti nuo sosto savo geradarį ir, antra — gero ir blogo pažinimo vaisius atneša mirtį. Pirmasis dalykas moko, kad nedėkingumas yra igimtas kiekvienam, o antras — kad žinojimas dar nedaro žmogaus laimingo.

Rivarol

Sv. Kryžiaus ligoninės atstovas su aukštais valdžios pareigūnais ligoninėje. Iš kairės: (antras) ald. F. Brady, sen. F. Savickas ir Illinois atstovų rūmų pirm. P. Rock.

PIETŲ KRYŽIAUS DUKRA

ANDRIUS NORIMAS

ROMANAS

41

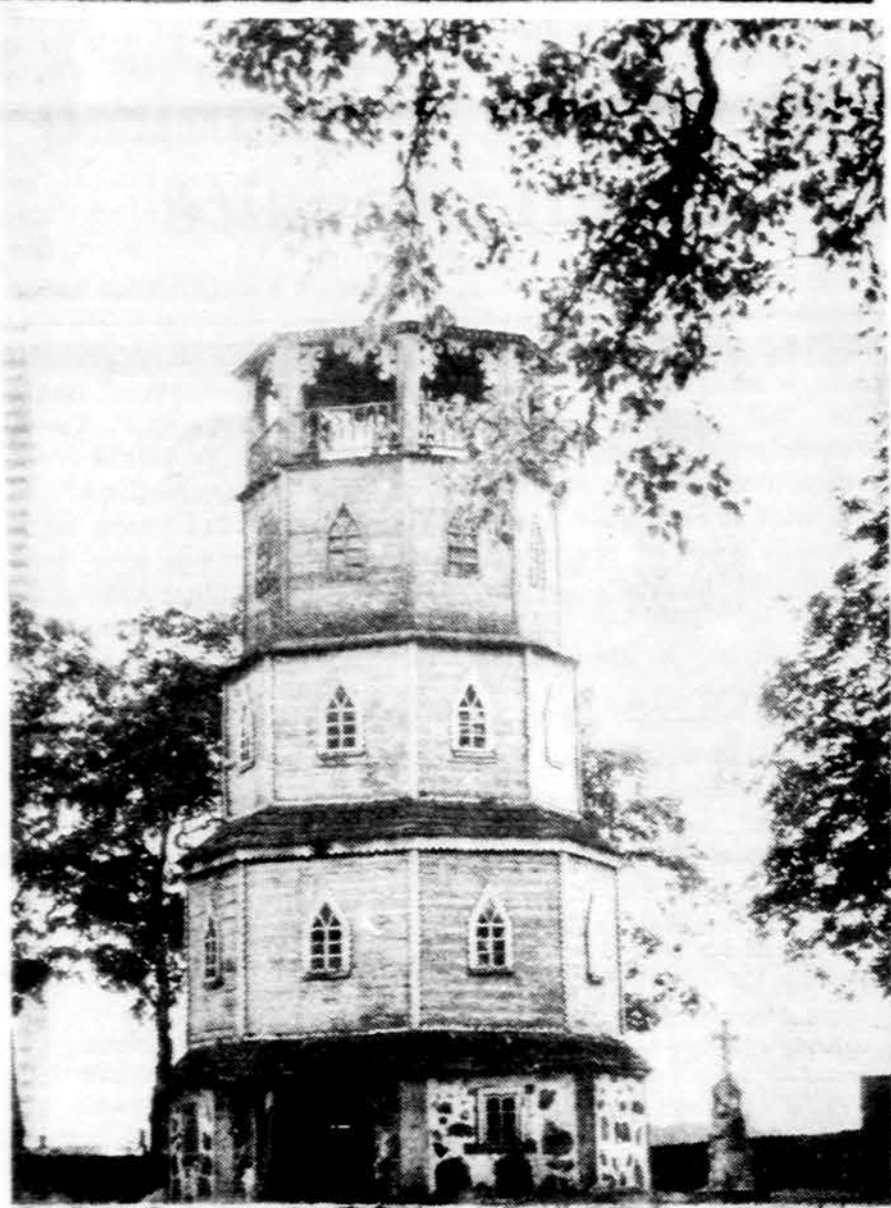
Arūnas vykdė motinos paliepimą ir greit sugrįžta. Sėdamas šalia savo kėdės, pažvelgia į tėvą.
— Tėveli... Pas Bajerius buvo užsukes ir Tommy! Ir žinai, ką jis man apsakė?
— Ne, nežinau. O ką?
— Kad tu esi stebuklingas tėvas ir tikras vyras! Algimantas šyptelė. Meksikiečio berniuko nuomonė tik sendei pakutena jo savimeilę. Bet vėl pasineria į savo mintis ir spėjimų labirintą.
— Jis sakė, kad buvo pas tave...
Staiga supratus, ko Tommy buvo atėjęs pas tėvą, Arūnas nuleidžia galvą ir baikščiai iš padilbų žvilgtelį į motiną. Olivija pažvelgia į Algimantą, bet mato, kad jo čia nėra, nes mintimis jis kažkur klaidžioja, nesurasdamas kelio.
— Gerai, Arūnai... Dabar valgykite.
Tą vakarą Rykantai daugiau nebeskambina į Dwyer rezidenciją. Algimantas išaiškina Olivijai, jog įkyrus skambinimas gali visą reikalą sugadinti, o Olivija ir be to tvirtai įsitikinusi, kad dukter slapstosi pas Aliciją. Tik ją neramina draugės Nancy ten buvimas ir ypač jos nenormali būsenas.
— Nejuo toji narkotikė yra Irmos ir Alicijos draugė? Argi galėtų būti, kad Irma taip pat vartoją narkotikus? Juk tokio nusiminimo apimta ji ne tik narkotikais ar alkoholiu gali pradėti svaigintis, bet net ir nusizudyti!.

— Nekalbėk tokių niekų, Olivija! Tu puikiai pažįsti Irma! Juk ji visada smerkdavo kitų draugų blogę elgesį! O apie įvairių vaistų ir narkotikų naudojimą ji net negalėdavo ramiai kalbėti! Juk tu pati žinai, kad ji ir alkoholio neima ir burną!
— Žinau... Bet tokio pergyvenimo negalėdama pakelti, ji juk gali griebtis visokių priemonių! O juk jos gyslose yra australietės kraujo... Tu pats man sakei, jog Kunigunda buvo staigi ir iškrėsdavo visokius išdaigų!
— Olivija... Prašau! Nekankink savęs tokiomis prielaidomis! Tu tik savo nervus išrašysi.
— Aš nieko negaliu pagelbėti... Visokios mintys ateina galvon. Minutė aš joms tikiu, o kita jau genu šalin. Algimantai... būk geras — paskambink dar kartą į Dwyer namus!
— Paskambinsiu, bet tik ne šiandien.
— Kodėl? Gal rytoj būtų jau per vėlu...
— Turiu gerai apvarstyti, ką sakysiu tai juodukei arba ir kam kitam atsiliepus. Juk jeigu Irma yra pas Dwyerius, tai mes nieko nepesime telefonu. Reikia pataikyti tokią akimirka... manau, geriausia, kai Alicija ir Irma bus abi namie...
— Ar manai, kad jos išvyksta iš namų kartu?
— Žinoma! Juk jos geriausios draugės! Tikėk manim, Olyte... Juk aš pats noriu viską planingai ir be klaidų atlikti.
— Geriausia būtų pranešti policijai ir pasakyti jiems mūsų prielaidą, kad Irma gali slapstytis pas Aliciją!
— Gal tai ir gerai, bet kagi jie daugiau už mus padarytų? Juk į Dwyer namus nesibraus ir kratos nedarys!
— Galėtų sekti Dwyer namus ir stebėti, kas įeina ir ateina. Jie turi Irmos nuotrauką, tai tuoj ją atpažintų — ji juk tokia ryški!

— Bet jeigu mes pranešime policijai, tai patys jau nebegalėsime skambinti!
— O kodėlgi ne?
— Policijos seržantas man pasakė tada, jog mes patys nieko neturime daryti — jokių žygių nesiuimi.
— Kas ten paisys jų įsakymų...
— Bet jiems tai nepatinka...
Naktį Algimantas mažai miegojo ir vis svarstė, kaip kalbėti, ko klausyti. Kitą rytą tuoj po pusryčių pasiryžta vėl skambinti į Dwyer namus. Olivija išėjusi su indais į virtuvę, kai jis išsuka reikiama numerį. Savo pastinekinimui išgirsta rągelyje tą patį žemojo registro moters balsą.
Stengiasi kalbėti jaunesniu, giedresniu balsu, vaidindamas kurį nors dukters kolegą studentą.
— Ar galiu kalbėti su miss Alice?
— O kas prašo?
— Kolega John Swallow...
— Ačiū... Vieną minutę...
Rągelyje keli trakstelėjimai. Iš to Algimantas suvokia, jog Dwyer šeima gali turėti mažą telefono centrą, nes erdviame name turi tikriausia daug telefono aparatų kuone kiekviename kambaryje. Dar kartą girdi skambučio signalą, kas patvirtina jo spėjimą. Po keturių kartų išgirsta prikimusį, mieguistą merginos balsą.
— Hello...
— Ar Alice?
— Ne... Aš tuoj...
Staiga atpažįsta savo dukters balsą. Tik jis kimus, nes ji greičiausia dar tik padudusi ir tebėra lovoje.
— Irma! Irmutė!...
Bet niekas neatsako. Po minutės kalba kito balso tembro mergina.
(Bus daugiau)

J. Kavaliūnas

Varpinė prie Radviliskio bažnyčios. Prieškarinė K. Daugėlos nuotrauka.

Laiškas

KLAIIDOS ATITAIŠYMAS

Šiaip jau labai gražiam ir gerame Broniaus Vaškaičio straipsnyje (Draugas, 1984.VI.23 d.) apie Romo Viesulo suprojektuotus Vatikano pašto ženklus pasitaikė keletas klaidų. Pasitaikė, kad, klaidų neatitaisius, jos ir atei-tyje yra kartojamos. Kas nors remiasi jau parašytu straipsniu ir tas pačias klaidas kar-toja. Pirmiausia rašoma: „Buvo išleista dvi serijos: po 550 ir po 1,200 lirų — iš viso 950,000. Kiekviena serija yra skirtingų spalvų“. Čia tenka nurodyti, kad buvo išleista tik viena serija (laida), suside-danti iš dviejų ženklų.

Vatikano paštas dar gero-kai prieš išleisdamas ženklus parengė 5-mis kalbomis sąlan-ką, kuris buvo išsiuntinėtas Pasaulinės Paštų federacijos nariams, spaudai ir kai ku-rioms komercinėms agentū-roms. Tame sąlankė rašoma: „Total printing 950,000 com-plete series. (Šiuo atveju 2-jų ženklų. J.Z.) The series comprises two values on a single subject: 550 and 1200 lire, at a total cost of 1,750 lire“.

Laida gali susidėti iš nenus-tatyto skaičiaus ženklų. Pirmoji Lietuvos pašto ženklų laida (Vilniaus pirmoji) susi-dėjo iš 2-jų ženklų, „De Jure“ iš 13-kos ir Vytauto jublie-jinė laida iš 13-kos ženklų.

Šio straipsnio antroji klai-da yra jau žymiai rimtesnė. Visų pirma tenka nustebti, kad pagal šį straipsnį atrodo, jog straipsnio autorius yra vi-sai nežinoma pirmoji ženklų laida šv. Kazimierui pagerbti. Rašoma: „Geroji žinia pasie-kė komitetą, autorių ir uni-versitetą, kuriame jis dirba. Būdinga, kad ši mokslo insti-tucija savo profesorius lai-mėjimu buvo maloniai nuste-binta ir labai patenkinta. Iš jos pradėjo skliti žinia, kad Viešulas, lietuvių kilmės amerikietis, yra pirmasis, ku-ris Vatikaniui suprojektavo pašto ženklą“.

Šiuo yra padaroma didelė skriauda kitam mūsų žy-miam dailininkui. Vatikanas 1959 m. gruodžio 14 d. išleido dviejų ženklų laidą šv. Kazi-miero 500 m. gimimo jubiliejui

paminėti. Šių ženklų projekto autorius buvo dail. V. K. Jonynas. Negaliu šimtu pro-centų teigti, bet man atrodo, kad tik 2 amerikiečiai tėra pa-rengę Vatikano ženklų pro-jektus ir abu yra lietuviai.

Taip pat šia proga noriu nurodyti, kad neskaitant Marijos ir šv. Petro, šv. Kazi-mieras yra vienintelis šventi-sis, susilaukęs net dviejų pašto ženklų laidų. Be to, neskaitant Romos, Vilnius yra vienintelis pasaulio miest-as, kurio tematika yra net keturiose Vatikano pašto ženklų laidose.

Vertėtų šia tema parašyti studiją ir ją paskleisti ne tik lietuvių, bet ir kitataučių tar-pe.

Juozas Žygas

Brighton Parko Lietuvių Namų Savininkų Draugijos vardu Viktoras Utara, pirm. Alderman Aloysius Majerczyk, garbės pirm. Kviečia visus dalyvauti BRIGHTON PARKO LIETUVIŲ FESTIVALIJE Šeštadienį, liepos 7-tą dieną 11 val. ryto iki 11 val. vakaro WESTERNAVENUE Tarp 43-čios ir 47-tos g-vės

DALYVAUS:

Restoranai: Daina, Paradise, Talman Deli, A-Jays
Artistai: Meniški dirbiniai
Medicinos priemonės:
University of Chicago Medical Center
Holy Cross Hospital
Chicago Department of Health
Chicago Policija: Raitoji Policija, Policijos šunys
Chicago Gaisrininkai: Paramedikai
5-kios Muzikos grupės
Vaikams: Chicago Public Library — Žaidimai — Dainos — Pasakos — „Jumping Jack“, Chicago miestas

LAIMĖJIMAI

JUOZAS KULYS
Festivalio Pirmininkas

LIETUVIŲ SODYBA Clevelande pradeda gyventojų registraciją. Priimami asmenys virš 62 metų ir bet kokia amžiaus invalida. Nuoma už butą, šildymą ir elektrą pagal valdžios nuostatus — 30% nuo pajamų. Moderniškai įrengti su visais patogumais butai su vienu miegamuoju ir „efficiency“ bus paruošti gyventi šių metų rudenį, rugsėjo mėnesį.

Registruotis skambinant ar rašant Lie-tuvių Sodybos administratoriui Danai Čipkie-nei, 216-943-0910. Adr.: 31715 Vine St., Willo-wick, Ohio 44094.

MŪSŲ KOLONIJOS

Kenosha, Wisc.

LB VALDYBA

Lietuvių Bendruomenės Kenoshos, Racine, Milwaukee valdyba sudaro šie asmenys: pirmininkas Bronius Juška, vicepirmininkas visuomeni-niams reikalams Vitas Janu-šonis, vicepir. renginių rei-kalams Leonė Juškie, sekretorius Tadas Bauža, iš-dininkas Aleksas Verikas. Pirmas apygardos paren-gimas bus šiais metais liepos 22 dieną V. Bagdono sody-boje, 901 Sheridan Rd., Kenosha, Wisc.

Brockton, Mass.

PASVENTINTI PAMINKLAI

Brocktone nedidelis lietuvių ateičių ir čia gimusių tel-kyns, tačiau Kalvarijos ir Melrose kapinėse jau nema-žai paminklų su lietuviš-omis pavardėmis, prasmin-gomis mintimis, lietuviško meno puošmenimis. Čia paminėsiu Kalvarijos kapinė-se vėliausiai pašventintų lie-tuvių paminklų šventinimo iš-kilmes.

Gegužės 5 d. Stasės Gofen-sienės artimieji, draugai ir kaimynai iš Brocktono ir pla-čiųjų apylinkių rinkosi Šv. Kazimiero lietuvių parapijos bažnyčion melstis už 1983 m. vasario 25 d. amžinybėn pa-šauktąjį Mykolą Gofensą. Šv. Mišias aukojė klebonas kun. P. Šakalys. Po pamaldų daugelis nuvyko į Kalvarijos ka-pines, kur ant a.a. Mykolo Go-fenso kapo žmonos Stasės rūpestiu pastatytas juodo marmuro lietuviškais moty-vais papuoštas paminklas. Šventinimo apeigas atliko kle-bonas kun. P. Šakalys. Po šventinimo apeigų visi daly-viai vėlionio žmonos Stasės buvo pakviesti į butą, kuri-me ji su a.a. Mykolu daugelį metų gyveno. Susirinkusieji jautriai prisiminė vėlionį, dau-gelio lietuviškų organizacijų uolų veikėją. Stasė Gofensie-nė visus nuoširdžiai pavai-sino. Jai talkino Katalikių Moterų sąjungos 15 kuopos narės.

Gegužės 19 d., Stasė ir Povilo Jančiauskų sukviesti Brocktono, Bostono ir apylin-kių lietuvių suvažiavo į Jė-zaus Nukryžiuotojo vienuoly-no Sopulingosios Motinos koplyčių pasimelsti už a.a.

Zuzaną Simanauskienę, Sta-sės mamytę.

Z. Simanauskienė mirė 1983 m. sausio 15 d. ir amžinąjį poilsį rado toli nuo gimtosios Lietuvos JAV-ėse, Brocktono Kalvarijos kapinėse. Šv. Mišias aukojė ir pamokslą pa-sakė kun. A. Abraščinskas. Seselės vargonavo ir solo gie-dojo. Po šv. Mišių visi sugie-dojo „Marija, Marija“. Po to vyko į Kalvarijos kapines, ku-riose buvo pašventintas gėlė-mis papuoštas vėlionio atmin-ti juodo marmuro su lietuviškais įrašais ir puoš-menimis paminklas.

Po šventinimo apeigų Stasė ir Povilas Jančiauskai visus dalyvius pakvietė į savo namu, kuriuose anksčiau gy-veno ir a.a. Stasės motinė. Jančiauskų sodyba graži, pa-puošta lietuviškais puošmeni-mis. Susirinkę pasimeldę vai-sinosi gausiai paruoštu maistu, šnekučiausi ir min-timis skrido tėvynėn. Tokie susibūrimai ir malda jungia mūsų telkinio lietuvius, juos dvasiniai stiprina.

E. Ribokienė

ALL HAEGER POTTERY 67 to 90% off normal retail price
HAEGER FACTORY OUTLET CENTER
Now through Sunday July 15, 1984
TENT SALE
POTTERY: More than a quarter of a million pieces in stock — all drastically reduced.
LAMPS: Thousands to choose from — all at Tent Sale prices.
PLANTS: Live tropical plants direct from Florida. 6" to 12" — priced to move.
STONEWARE: Pickling crocks, bird baths, dog dishes, water coolers.
WINDMILL KNITTING MILLS: Fine quality knitted garments at Factory Outlet Prices.
All Haeger items are seconds, discontinueds, or one-of-a-kind test pieces.
Haeger
Craftsmen for over a century
THE HAEGER POTTERIES, INC.
Van Buren Street Dundee, Illinois 60118 (312) 428-3441
Hours: Monday thru Saturday 9:00-4:30 Sundays and July 4 10:00-4:30
Visa and MasterCard honored in tent and salesroom

J. & J. PHARMACY
2557 W. Lithuanian Plaza Court
Tel. — 776-4363
Vaistai, vitaminai, importuoti kvepalai, gydomos žolės ir kt. Vaziuojamos kėdės, remantai ir kt. pirkti ar nuomoti.
Nemokamai supakuojame dovanas. Pristatymas nemokamai
David Bialka, R.Ph.

PASSBOOK SAVINGS... the best way to save regularly!
see us for HOME financing. AT OUR LOW RATES
High Interest Rates Paid on Savings
Interest Compounded Daily and Paid Quarterly
Mutual Federal Savings and Loan
2212 WEST CERMAK ROAD • CHICAGO, ILL. 60608
Peter Kazanuskas, Pres. Tel.: 847-7747
HOURS: Mon., Tue., Fri. 9-4 Thur. 9-8 Sat. 9-1
SERVING CHICAGOLAND SINCE 1905

CLASSIFIED ADS

MISCELLANEOUS
FASHION CARPETS KILIMAI
LIETUVIŲ PREKYBA
3304 W. 63 St. — Tel. 778-9064

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
ir kitus kraštus
NEDAS, 4059 Archer Avenue
Chicago, IL 60632 Tel. 927-5980
10% — 20% — 30% pigiau mokėst už apdraudą nuo ugnies ir automobilių pas mus.

FRANK ZAPOLIS
Tel. GA 4-8654
3208 1/2 W. 95th Street

TELEVIZIJOS
Spalvotos ir paprastos. Radijai, Stereo ir Oro Vėsintuvai
PARDAVIMAS IR TAIŠYMAS
MIGLINAS TV
2346 W. 69 St., tel. 776-1486

VALOME KILIMUS IR BALDUS
Plaukams ir askuojame visų rūšių grindis
BUBNYS
Tel. — RE 7-5168

MOVING
SERENAS perkrausto baldus ir kitus daiktus. Ir šio miesto leidimai ir pilna apdrauda.
Priimame MASTER CHARGE ir VISA
Tel. — WA 5-8063

M. A. ŠIMKUS
INCOME TAX SERVICE
NOTARY PUBLIC
4259 S. Maplewood — Tel. 254-7450
Taip pat daromi Vertimai, Giminių iškvietimai, pildomi Pilietybės prašymai ir kitokie blankai.

MASTER PLUMBING
Licensed, Bonded, Insured
Nauji darbai ir pataisymai. Virtuvės ir vonios kabinetai. Keramikos plytės. Karšto vandens tankai. Flood control. Užsikimę vamzdžiai išvalomi elektra. Palikite pavarę ir telefoną — lietuviškai.
SERAPINAS — Tel. 636-2960

A. VILIMAS MOVING
Apdraustas perkraustymas Ivaizrių atstumų
Tel. 376-1882 arba 376-5996

NAMŲ APSITVARKYME
Ruošiate ką perstatyti, pakelti, atnaujinti. Garažą. Viduje ar iš lauko namo. Rūpinatės? Visuomet čia Jums su patyrimu, už prieinamą kainą padės, skambinant po 6-os val. vakaro:
Telef. — 476-3950

BELL REALTY
J. BACEVICIUS
6529 S. Kedzie Ave. — 778-2233
Telef. — 476-3950

Perskaite „Draugą“, duokite ji kitiems pasiskaityti.

ISIGYKITE ŠIĄ PLOKSTELĘ
LASA LAIKO LASAI... Dirguoja komp. Julius Gaidelis (Brocktono mišrus choras) stereo Malda už tėvynę, Tėviškės laukai, Zolėi išdėjo, Ant kalno klevelis, Augo putinas, Plovė lankoj žemę ir kitos.
Gaunama „Drauge“
Kaina su pernešimu \$6.50

HELP WANTED MOTERYS
NEEDED
Women to clean office
Must understand English.
Call GREG SERRATORE
847-4600

IEŠKO DARBO
JEI KAM REIKALINGA —
APKALAME PORCIUS
ir atliekame kitus namo remonto darbus sąžiningai. Kreipkitės į AL p. 6-tos val. vakaro telef. 471-0533.

ISNUOMOJAMA — FOR RENT
Beverly Shores, Ind. išnuom. nama su trimis miegamaisiais visiems me-tams. Skamb. tel. 321-581-5489

REALESTATE
Parduodamas gražus 3-jų miegamų namas Indianoje — tarp Michigan City ir La Porte. Informacijai kreipkitės į Harriett —
COLDWELL BANKER REAL ESTATE
219-879-4606 arba 219-382-9817

Atdari apžūrėjimui sekmedešį nuo 1 iki 4 val. popiet
3638 W. 64th Place — 6 erdvūs kamb. 3 dideli miegami. 1 1/2 vonios. Moderni virtuvė. Pilnas rūšys. 2 maš. garažas. Alumin. papuošimai. 15 p. maudymosi baseinas. St. Nicholas parap. Skubėkite.

5057 S. Knox — Archer ir Knox
Naujas 3-jų butų, po 3 miegamų ir 1 1/2 vonios, ir 2-jų miegamų butas rūšy — "garden apt." Atskiri šildymo. Specialiai žemos palūkanos. Skambinkite dabar.

5310 S. Kilbourn — 1 1/2 aukšto — 6 kamb. ir 3 vonios pirmame aukšte, 2 1/2 kamb. butas viršuj; 3-ju kamb. butas rūšy pajamoms, modern. virtuvė ir vonia. 2 maš. garažas. Tik 1 blokas iki Archer Avenue autobuso. Skubėkite skambint.

No. 864. 53-CIA IR NEWLAND
2-ju butų, 2 ir 3 miegami. "Custom" spintelės. 2 židiniai. 2 maš. garažas. 60 p. sklypas. 1 blokas iki Archer Ave. autobuso. Skubėkite.

No. 900. 57-TA IR KENNETH.
5 miegamų mūrinis. 29 m. senumo. Įrengtas rūšys. Naujesnis 2 maš. garažas. Centrinis oro vėsinimas. Pa-skubėkite. Skambinkite.

AR NORITE PARDUOTI?
Savo namą galite parduoti, tik pas-kambinkite telefonu. Mūsų pardavė-jai sėkmingai jums patarąs. Mes jums galime padėti, nes daugiau stengiamės. Nemokamam namo įvertini-mui ir greitam pardavimui skambinkit

O'BRIEN FAMILY REALTY
Tel. — 434-7100

BUTŲ NUOMAVIMAS
Draudimas — Valdymas
Namų pirkimas — Pardavimas

INCOME TAX
Notariatas — Vertimas
BELL REALTY
J. BACEVICIUS
6529 S. Kedzie Ave. — 778-2233
Telef. — 476-3950

ISIGYKITE DABAR

Elena Vasyliūnienė prie savo paveikslų Cambridge Public Library galerijoje.

Nuotr. J. Albers.

TAUTINĖ LIETUVIŲ BAŽNYČIA AMERIKOJE

Lenkų istorikų draugijos kviečiamas kun. Vincas Valkavičius skaitė paskaitą Washingtono tema „Religinis separatizmas lietuvių imigrantų tarpe JAV ir jų santykis su lenkais“. Šią paskaitą persipausdino „Polish American Studies“ žurnalas 1983 metų rudens leidinyje (Vol. VI No.2).

Amerikoje katalikų bažnyčia išvengė schizmos iki 1890 metų, kada didelis skaičius ukrainiečių ir lenkų pradėjo savo tautines bažnyčias ir jų judėjimą, paraleliai ir lietuviuose prasidėjo atsiskyrimo banga, laikinai pasiekusi, vėliau sumažėjusi. Taip rašo kun. V. Valkavičius.

Autoriaus straipsnio tikslas yra panagrinti lietuvių separatizmo eigą santykiuose su lenkų atžala. Autorius yra įdėjęs daug darbo, ieškodamas šaltinių ypač periodinėje spaudoje. Nežinau, ar tai autoriaus nuomonės, bet jis pabrėžia, kad atvykę lietuvių iš savo tėvynės pajuto laisvę nuo trijų autoritetų, kurie juos varžė savo krašte: caro, šeimos galvos arba tėvų ir kaimo kunigo. Atvykę į Ameriką jie išgyveno lyg kokią sukretimą. Nepriklausomybė pajuto ir atvykę kunigai, kai kurie jų pasijutę tikrais „orakulais“, kaip juos pavadino kunigas Milukas 1903 metais. Klebonai reikalavo iš savo parapiečių aklo paklusnumo.

Pasinaudojęs ta padėtimi laisvos minties atstovas dr. Jonas Šliūpas 1885 metais, tik metus po atvykimo į Ameriką, pareiškė, kad „lietuvių patys valdytų savo bažnyčias, nieko nepalikę kunigų rankose“. Kodėl ateistas dr. J. Šliūpas patarinėjo parapijoms? Jo motyvai buvo grynai etniniai. Šliūpą parėmė anarchistas Kardas. Net Prūsijoje spausdintas „Varpas“ skundėsi, kad neteisingai yra tvarkoma bažnyčios nuosavybė.

Imigrantai lietuvių liejo savo skundus vyskupams. Dažnai naujai atvykę pirkto žemę bažnyčiai statyti, kai kada, net pastatę bažnyčias, prašė, kad vyskupas paskirtų lietuvių kunigą. Vyskupas reikalavo, kad jam pirma atiduotų bažnyčią, tada jis jai skirs kunigą. Daugeliui imigrantų šis reikalavimas atrodė neteisingas jų turto pasisavinimas. Lietuvis skundėsi, kad „yskupai yra airiai, jie nereprezentuoja lietuvių aukštesnėje hierarchijoje, matydami čia amerikoniškumą. Šiuo klausimu rašė kun. J. Trumas-Vaižgantas, kuris tris mėnesius lankėsi Amerikoje. Jis kaltino airius vyskupus, kad jie yra „nenormalūs ir negarbingi“. 1914 metais atvykęs kun. Juozas Višniauskas pasisakė, kad reikia lietuvių vyskupo, nes svetimtautiniai nesupranta lietuvių tradicijų, papročių ir lietuvių charakterio. Buvo net pastangos lietuvių vyskupą gauti, bet iš to nieko neišėjo.

Tumas ir Višniauskas, nors kritikavo airių vyskupus, bet buvo ištikimi Romai. Taip pat kunigai Burba ir Žebrys įspėdavo lietuvius, kad neimtų pavyzdžio iš lenkų, kurie jau turėjo tautines bažnyčias. Žebrys pasakė, jog lietuvių nėra tokie kvaili, kad atsiskirtų nuo Romos, bet tas nieko nepadarė, nes sienoje jau buvo plyšys. 1895 metais Pittsburge, Pa., įsisteigė nepriklausomas nuo klebono komitetas tik naujai pastatyti bažnyčiai. Šis komitetas nustatė klebonui algą, taip pat vargūninkui ir šeimininkei. Nustatė taip pat krikšto ir laidotuvių mokesčius, kad parapijos pinigai būtų komiteto rankose ir klebonas tiek tarnauja parapijai, kiek jo parapiečiai nori.

Kas labiausiai skyrė komitetus nuo klebono, kad komitetai reikalavo pinigų kontrolės. Tik vienas kunigas Burba sutiko, kad jo bažnytinį fondą turėtų komitetas savo kontrolėje. Kiti visi kunigai nesutiko. Prasidėjo kalbos, kad kai kurie kunigai pasisavinino bažnyčioms statyti pinigų, net vienas vyskupas buvo kaltinamas, kad ištuštino imigrantų santaupas. Tai buvo tik kalbos, niekas neįrodė jų teisingumo.

Pirmoji lenkiška parapija, kuri atsiskyrė nuo vyskupo, buvo Freeland, Pensylvanijoje, — 1894. Jos klebonas Valdislav Dembski buvo Šliūpo draugas ir atsiskirdamas patraukė ir dalį lietuvių, bet toje parapijoje po dvejų metų liko tik 6 parapiečiai, ir Dembskis nuvyko kitur. Metų bėgyje pasirodė kitas atskilimas — Vincas Dilionis, bandęs Pittsburghe ir Philadelphijoje. Dilionis turėjo laikiną pasisekimą Baltimorėje. Dilionis su buvusiu klieriku Rusiku nuvyko į Waterbury, kur pradėjo Visų Šventųjų nepriklausomą bažnyčią lietuviams.

Daugiau nepriklausomų bažnyčių atsirado Dubois, Pensylvanija, 1903 m., Harrisburg, Ill., Providence, Rhode Island, 1912 m. Šliūpas pranašavo, kad greitai lietuvių Amerikoje turės savo tautines bažnyčias, laisvas nuo lietuvių vyskupo. Didžiausioji tautinė bažnyčia buvo Scranton, Pa. Dėl bažnytinio turto parapija buvo patraukta teisman, bet laimėjo vyskupas. 1916 metais kilo nesantaika Binghamton parapijoje, kuri tęsėsi iki 1937 metų. Tos parapijos buvo trumpalaikės. Ilgalaikės parapijos yra Lawrence, Mass., atsiskyrusi 1916 metais ir šiandieną tebeegzistuojanti, Pittsburgh — 1933, Wilkes Barre, Pa. — 1929 metais. Pasiremiant federalinės valdžios centru 1936 metais visoje Amerikoje priskaityta 7 parapijos su 3000 sielų.

Davęs trumpą istoriją lietuvių bažnytinių atskalių, kun. Valkavičius duoda trumpą apybraižą šaliaėjusio lenkų

JAPONŲ FOTO APARATO EVOLIUCIJA

Tokiu pavadinimu Rochester, N.Y., birželio pradžioje buvo atidaryta paroda. Tarptautinės Fotografijos muziejaus patalpose, kurios yra George Eastman namuose, daugiau 400 eksponatų vaizdžiai parodo Japonijos foto industrijos pažangos eigą. Eksponatai buvo parūpinti Japonijos Foto industrijos instituto bei privačių kolekcionierių.

Matant, kaip japonai šią dieną dominuoja foto aparatų gamybos srityje, yra sunku patikėti, kad pradžioje ne jie buvo tie pirmūnai. 1826 metais prancūzas Nicephore Niepce pirmasis sėkmingai pritaikė fotografijai camera obscura principus. 1888 metais Amerikos Kodak kompanija paleido rinkon aparatų su revoliucionieriskais filmais. 1914 metais vokiečių Leicos prototipas davė pradžią 35 mm. formatui.

Pirmas japonų masiškai gaminamas aparatas, pavadintas „Cherry“, pasirodė tik 1903 metais. Paprasta dėžutė su vieno elemento objektvyviu ir vienu užraktu greičiu bei pastovia diafragma buvo pra-

džia. Nebeegzistuojant pirmajam modeliui, paroda prasideda sekančių metų modeliu, kuris buvo jau patobulintas (du vaizdoieskiai, 3 diafragmos). Kopijavimas prasidėjo su vadinamu „Korėjos karo Nikon“, kada, vokiečiams neatstaciūs savo foto pramonės „Life“ žurnalo reporterių tarpe Nikon I plačiai buvo paplitusi dėl savo aukštos kokybės. Faktinai tai buvo vokiečių Contax kopija. 1954 metų Asahiflex — kopija vokiečių Praktiflex, bet su nepaprastu pagerinimu — apšvietimui įvykus, veidrodinis automatiškai grįžo į savo pirmąją padėtį. 1959 metais Nikon F buvo pripažintas

kaip profesionalų įrankis. 1961 metų Canon 7 buvo lengviausias ir mažiausias aparatas, nepraradęs gerųjų ypatybių. 1978 metų Canon AE-1 pirmas kompiuterių amžiaus egzempliorius. 1980 metų Konica C-35 buvo vienas iš pirmųjų automatinų aparatų ir taip toliau ir taip toliau.

Besidomintiems technikos pažanga, paroda su savo daugiau kaip 400 eksponatų yra tikrai verta aplankyti ir, anot Phil Conday, parodos globėjo, reikia pripažinti, kad japonai nebijo prisipažinti esą tik tobulintojai. Tačiau jų rafinuoatumas užtikrina jiems pelnytą pirmenybę.

Po rugsėjo ketvirtos paroda bus perkelta į Texas ir gruodžio pirmą užsidarys Riverside, Cal.

Edmundas Jakaitis

DRAUGAS, penktadienis, 1984 m. liepos mėn. 6 d. 5

BEPRASMIŠKOS MIRTYS

Unesco duomenimis, Europos miestų gatvės dėl neblaivių vairuotojų kaltės kasmet žūva 50,000 žmonių ir maždaug pusantro milijono sužeidžiama.

Mandagumas yra visų žmonių tiesioginė pareiga. Juk kas yra daugiau mokslo gavęs, juo tam ta pareiga yra svarbesnė ir labiau priivaloma. Mandagumas yra artimo meilės veikimas, storišviskumas yra savimeilės pluta.

Pr. Būčys

A. A.

DR. SOFIJA PAROKIENĖ

Po ilgos ir sunkios ligos mirė 1984 m. liepos 4 d., sulaukus 75 metų amžiaus.

Pasiliko dideliame nuliūdime dukros Gražina Hay, zentas Peter, Dana Kurkulienė, zentas Albinas, 4 anūkai: Tomas, Tadas, Andrius ir Paulius, sesers dukra Laimutė Bapšytė ir kiti giminės, draugai ir pažįstami Lietuvoje ir Amerikoje.

Kūnas bus pašarvotas penktadienį nuo 1 iki 9 valandos vakaro Petkaus Marquette koplyčioje, 2533 West 71 Street.

Laidotuvės įvyks šeštadienį, liepos 7 dieną. Iš koplyčios 10 valandą ryto bus atlydėta į Šventiausios Mergelės Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionės sielą. Po pamaldų bus nulydėta į Švento Kazimiero lietuvių kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus: gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę: DUKTERYS, ZENTAI ir ANOKAI.

Laidotuvių direkt. Donald A. Petkus. Tel. 476-2345.

Mielieji

A. A. Reginai ir Nikodemui Reikalams

netikėtai iškeliauvus amžinybėn, nuoširdžiai užjaučiame dukrą GRAŽINĄ su VYRU ir sūnų VIS-MANTĄ su ŠEIMA.

TOTORAIČIŲ ŠEIMA

Salida, Colorado

EUDEIKIS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

DOVYDAS P. GAIDAS ir GERALDAS F. DAIMID
TRYŠ MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

4330-34 So. California Avenue
Telefonai LA 3-0440 ir LA 3-9852

4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas — Yards 7-1741-2

PETKUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago — 476-2345
1410 So. 50th Av., Cicero — 863-2108

STEPONAS C. LACK ir SONOS LACKAWICZ

Laidotuvių direktoriai

2424 West 69th Street — Tel. RE 7-1213
11028 Southwest Hwy., Palos Hills, Illinois
Tel. — 974-4410

VASAITIS-BUTKUS

Laidotuvių Direktoriai

1446 South 50 Avenue
Cicero, Illinois

Telefonas — 652-1003

A. A. MONICA KASPARŪNAS

Gyveno Chicago, Illinois, Marquette Parko apyl. Mirė 1984 m. liepos 5 d., sulaukus 63 m. amžiaus. Gimė Chicago, Illinois.

Pasiliko dideliame nuliūdime motina Katarina Kasparūnienė, brolienė Harriet Kasper, dukterėčios: Katherine Logue su vyru Neal, Roseann Christophersen su vyru Andrew, Carrie Brooks su vyru Dennis, dukterėčios sūnus Clinton Brooks, ir kiti giminės, draugai ir pažįstami.

Priklausė Lietuvos Vycių 112-tai kuopai, Šv. Teresės draugijai ir Holy Cross Hospital Auxiliary.

Kūnas bus pašarvotas penktadienį, 2 val. popiet koplyčioje, 2424 W. 69 Street.

Laidotuvės įvyks šeštadienį, liepos 7 d. Iš koplyčios 11 val. ryto bus atlydėta į Šv. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionės sielą. Po pamaldų bus nulydėta į Šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus: gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę: Motina, brolienė, dukterėčios ir giminės.

Laidotuvių direkt. Stanley P. Evans. Tel. 737-8600.

A. A. ANTANAS GRINEVIČIUS

Gyveno Chicago, Illinois, Marquette Parko apylinkėje. Mirė liep. 4 d., 1984 m., 4:15 val. ryto, sulaukęs 66 m. amž. Gimė Lietuvoje, Raseinių apskr., Simkaičių kaime. Amerikoje išgyveno 34 metus.

Pasiliko dideliame nuliūdime pusbrolis Antanas, sesuo Zosė ir brolis Mėcys bei kiti giminės, draugai ir pažįstami.

Laidotuvėms rūpinasi Antanina ir Bronius Miliauskai.

Priklausė Šaulių Sąjungai ir Tauragės klubui.

Kūnas pašarvotas Petkaus Marquette koplyčioje, 2533 West 71 Street. Laidotuvės įvyks šeštadienį, liepos 7 dieną. Iš koplyčios 9 val. ryto bus atlydėtas į Šventiausios Mergelės Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionės sielą. Po pamaldų bus nulydėtas į Švento Kazimiero lietuvių kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus: gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę: PUSBROLIS, BROLIS ir SESUO.

Laidotuvių direkt. Donald A. Petkus. Tel. 476-2345.

A. A. KOSTAS ŠLAPIKAS

Gyveno Cicero, Illinois. Mirė liepos 5 d., 1984 m., 2 valandą ryto, sulaukęs 76 m.

Gimė Lietuvoje, Šakių apskrityje.

Pasiliko dideliame nuliūdime žmona Stasė (pagal pirmą vyrą Baltionienė), posūnis Antanas Baltionis, kiti giminės draugai ir pažįstami.

Kūnas bus pašarvotas penktadienį, liepos 6 d., Butkaus koplyčioje, 1446 S. 50th Avenue, Cicero, Illinois.

Lankymo valandos nuo 3 iki 9 valandos vakaro.

Laidotuvės įvyks šeštad., liep. 7 d. Iš koplyčios 9 v. ryto bus atlydėtas į Sv. Antano par. bažnyčią, kurioje įvyks ged. pamaldos už velionės sielą. Po pamaldų bus nulydėtas į kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus: gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę: ŽMONA ir POSŪNIS.

Laidotuvių direkt. Butkus. Telefonas 652-1003.

PETRAS KARUŽA

Šią knygą redagavo Antanas VAICIULAITIS ir Bernardas BRAZDŽIONIS. Joje sutalpinta poeto Petro Karužos „Giesmės apie daiktus ir žmones“, prozos raštai, jo biografija, aprašymai, recenzijos, kritika, daug nuotraukų iš Vilkaviškio „Ziburio“ gimnazijos ir veiklos, nekrologai ir atsiminimai. Šis įdomus ir vertingas literatūros leidinys didelio formato, estetiškai atspausdintas „Draugo“ spaustuviėje, 406 psl., kieti viršeliai. Išleido Kazys Karuža. 1984 m. Kaina su persiuntimu 15 dol.

Užsakymus siųsti:

„DRAUGAS“, 4545 W. 63rd Street,
Chicago, IL 60629

Elena Vasyliūnienė